

Traditie, trots en transitie: de zuivelsector continue in verandering mét perspectief

Nederland is een vruchtbare delta met een iconisch landschap. Daar zijn koeien en weilanden een onmisbaar onderdeel van. Nederland is ook een echt zuivelland. Generaties Nederlanders zijn opgegroeid met een broodje kaas en een goed glas melk. Melk is een natuurproduct met een hoge voedingswaarde. Melk wordt verwerkt tot een breed pakket producten: van zuiveldranken, baby- & kindervoeding, kaas en desserts tot ingrediënten voor de voedingsmiddelenindustrie en de farmaceutische sector. Wereldwijd worden Nederlandse zuivelproducten gewaardeerd om hun onderscheidend vermogen op kwaliteit, smaak en duurzaamheid. Dat willen we graag zo houden. De Nederlandse zuivelketen sector luistert daarom goed naar de wensen van de markt en de maatschappij. En is voortdurend in transitie.

De nieuwste plannen van het kabinet om stikstof te reduceren zijn onrealistisch en onwenselijk. De plannen ondermijnen de toekomst van een vitale sterke bedrijfstak met een grote economische, maatschappelijke en sociale spilfunctie in het landelijk gebied. Deze notitie gaat over het behoud van een toekomstbestendig en maatschappelijk gedragen zuivelketen.

1. De Nederlandse zuivelsector is van groot belang voor de cohesie en samenhang van het landelijk gebied en de mensen die er wonen en werken.

Zuivel is niet alleen verbonden met onze cultuur en geschiedenis maar ook met onze lokale en regionale economie. De grondgebonden familiebedrijven, melkveehouderij, dragen de Nederlandse zuivelsector. Dit is een stabiele bedrijfstak, die nauw verbonden is met de natuur en diepgeworteld is in de Nederlandse samenleving. De toegevoegde waarde van het zuivelketen¹ bedraagt circa 8 miljard euro met 47.000 arbeidsplaatsen in de melkveehouderij en zuivelbedrijven. Volgens de WuR is de toegevoegde waarde van toeleverende industrie, de primaire productie (melkveehouderij), de verwerkende industrie (zuivelindustrie en rundveeslachterij) en de distributie circa 8,6 miljard met 81.000 arbeidsplaatsen. Dit is belangrijk voor het behoud van werkgelegenheid, inkomen, levensonderhoud en daarmee de leefbaarheid van het platteland. De stikstofplannen leiden tot verlies aan toegevoegde waarde; er zullen arbeidsplaatsen in het landelijk gebied verloren gaan. De precieze omvang is nog onduidelijk, maar het zal fors zijn.

Nederland produceert zuivel vooral voor de regio. Hoewel onze producten over de hele wereld te vinden zijn, wordt 75% van alle verwerkte melk in Nederland en in de ons direct omringende landen afgezet. Dankzij de vruchtbare bodem en het optimale klimaat kan de Nederlandse zuivelsector een bijdrage blijven leveren aan de wereldwijde voedselzekerheid.

2. Biedt écht perspectief door meer ruimte te geven aan technologie en innovatie binnen alle ontwikkelrichtingen.

De Nederlandse zuivelsector dankt haar solide internationale marktpositie aan de hoge, constante kwaliteit van haar producten en aan haar vermogen om te innoveren. Dat is het resultaat van jarenlange ervaring en vakmanschap van melkveehouders en zuivelproducenten. In de zuivelketen werken bedrijven, kennisinstituten en de Nederlandse overheid intensief samen. Dankzij deze 'Dutch Diamond', waar de brief van de minister aan refereert, behoort de zuivelketen tot de topsector Agri & Food. Hierin excelleert Nederland wereldwijd.

Bij de uitgangspunten van het Rijk voor de richtinggevendende emissiereductiedoelstellingen per gebied vragen we de Tweede Kamer een scenario te kiezen, waarbij technologische oplossingen en innovatie voldoende aandacht en ruimte krijgen. Om écht perspectief te bieden aan de melkveehouderij en de zuivelondernemingen moet er in de provinciale gebiedsprocessen een grote rol zijn voor technologie, in brede zin. Er moet ruimte komen voor nieuwe technologie in stalconcepten, voer- én managementmaatregelen. Dit moet veel aandacht krijgen binnen alle ontwikkelrichtingen. Afhankelijk van de meest passende ontwikkelrichting in een bepaald gebied zal technologie altijd een deel van de oplossing moeten zijn. Want juist de innovatieve kracht kenmerkt deze sector die al honderden jaren in transitie is om zich aan te passen aan de laatste natuurlijke en maatschappelijke omstandigheden.

3. De Nederlandse zuivelsector blijft stikstof reduceren en verder verduurzamen.

In de Coalitie Toekomstige Melkveehouderij (CTM) hebben melkveehouders, LTO Nederland, NAJK, Rabobank en de zuivelondernemingen (NZO) concrete voorstellen gedaan voor stikstofreductie. Deze voorstellen zijn doorgerekend door Wageningen Universiteit; ze zijn realistisch, uitvoerbaar en hebben draagvlak. Ze bieden bovendien perspectief aan melkveehouders die willen investeren in duurzame oplossingen. Met deze plannen heeft het kabinet tot op heden niets gedaan.

We roepen de Tweede Kamer op om deze sectorplannen op te nemen in de uitvoering van het kabinetsplan (NPLG). Waarbij het faciliteren van technologie voor het reduceren van stikstof, en ammoniak in het bijzonder, een belangrijke plaats dient te krijgen. Op deze wijze kan er recht worden gedaan aan de natuurlijke draagkracht, technologische innovatie, en de sociale en economische kwaliteit van het landelijk gebied.

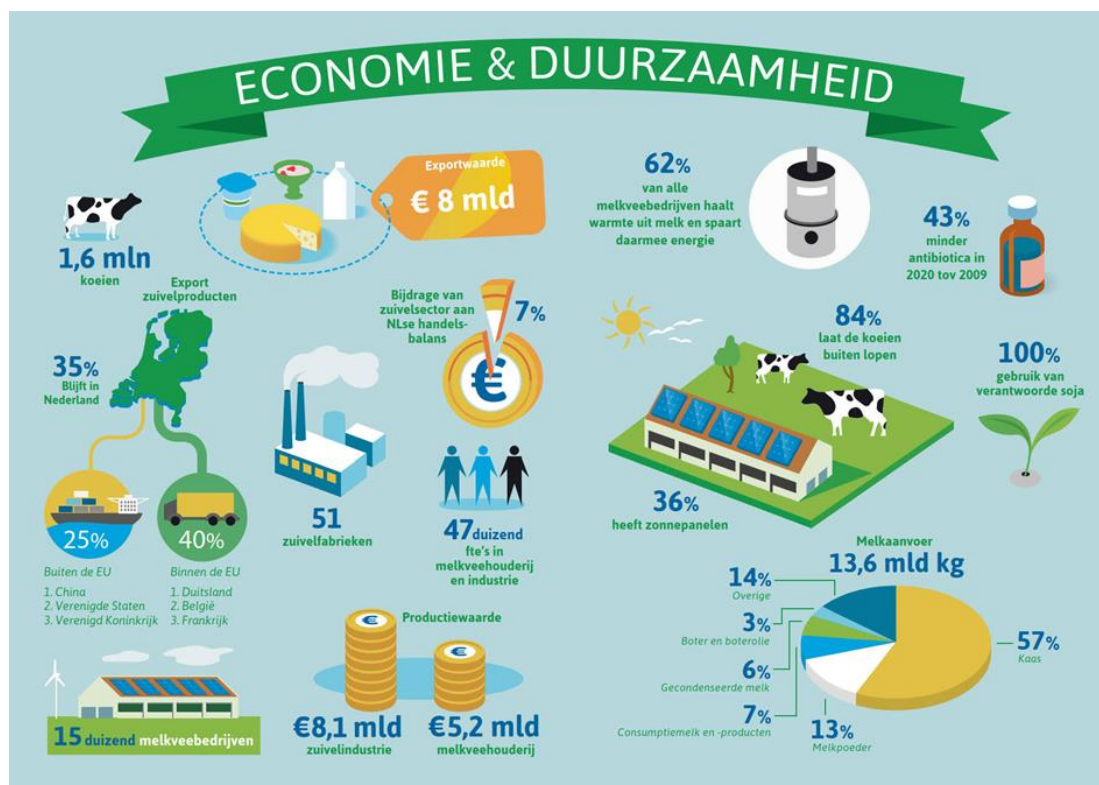
4. Zuivel zit boordevol voedingsstoffen die bijdragen aan een sterk en vitaal lichaam.

Recentelijk is dit ook nog eens onderschreven door de adviezen van de Gezondheidsraadⁱⁱ en het Voedingscentrumⁱⁱⁱ in Nederland. De FAO^{iv} vindt zuivel een belangrijk onderdeel van onze basisvoeding. De bevolking goed kunnen voeden, is cruciaal voor een samenleving. Nederland heeft de expertise als één van de meest innovatieve zuivelsectoren in de wereld om daar een rol in te spelen, ook in de voedselzekerheid. Geef de sector de ruimte om dit blijvend waar te maken.

De Nederlandse Zuivel Organisatie (NZO) is de branchevereniging van de Nederlandse zuivelindustrie. Wij behartigen de belangen van onze dertien leden. Deze leden zijn allemaal zuivelondernemingen, die samen 98 procent van alle melk in Nederland tot een breed pakket zuivelproducten verwerken. Van zuiveldranken, baby- & kindervoeding, kaas en desserts tot ingrediënten voor de voedingsmiddelenindustrie en de farmaceutische sector.

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met Jasper Veen (Public Affairs). 0622120466 veen@nzo.nl

ⁱ het geheel aan toeleverende industrie, de primaire productie (melkveehouderij), de verwerkende industrie (zuivelindustrie en rundveeslakterij) en de distributie.

ⁱⁱ 'Zuivel - Achtergronddocument bij Richtlijnen goede voeding' (2015)

<https://www.gezondheidsraad.nl/documenten/adviezen/2015/11/04/zuivel-achtergronddocument-bij-richtlijnen-goede-voeding-2015>

ⁱⁱⁱ <https://www.voedingscentrum.nl/encyclopedie/melk-en-melkproducten.aspx>

^{iv} Food and Agriculture Organization of the United Nations . Food-based dietary guidelines; (2020).

<http://www.fao.org/nutrition/education/food-dietary-guidelines/home/en/>